# О Б Щ И Н А  Е Л Е Н А

**Дирекция „Финанси, бюджет и местни приходи”**

**5070 гр. Елена, ул. „Иларион Макариополски” № 24** **e-mail: obshtina@elena.bg**
**тел. 06151/60-90, факс 06151/65-10** **web: www.elena.bg**


## ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

### към отчета за изпълнение на бюджета за периода от 01.01.2025 г. до 30.06.2025 г.

Настоящата обяснителна записка е изготвена като приложение към отчета за касово изпълнение на бюджета за периода от 01.01.2025 г. до 30.06.2025 г. във връзка с писмо ДДС № 4 / 30.06.2025 г. на Министерство на финансите, Дирекция “Държавно съкровище”.

Изпълнението на общинския бюджет е организирано в съответствие със Закона за публичните финанси, ЗДБРБ за 2025 г.; ПМС № 28/16.04.2025 г. за ИДБРБ за 2025 г.; указания от Министерство на финансите.

Бюджетът на Община Елена за 2025 г. е приет с Решение № 54 от 24.04.2025 г. на Общински съвет Елена в размер на 30 236 806 лв.

След направени промени през първото шестмесечие, уточнения план по бюджета към края на периода достигна 31 476 036 лв.

## I. ПРИХОДИ

**Приходната част на бюджета е изпълнена в размер на 12 027 360 лв., представляващи 38% от плана, при изпълнение 10 533 255 лв. (което е било 37 на сто от плана) през миналата година за същия период.**

## А.ПРИХОДИ ЗА ДЕЛЕГИРАНИ ДЪРЖАВНИ ДЕЙНОСТИ

Изпълнението на държавните дейности е в размер на 8 440 272 лв., в т.ч. наличност в началото на периода 2 243 259 лв.; наличност в края на периода (–) 3 216 926 лв.

**Изпълнението на приходите за държавни дейности е 45 на сто от уточнения им план, при същия процент на изпълнение през предходната година. Относителното тегло на отчета на приходите за държавни дейности, към общия отчет е 70 на сто, докато миналата година е 73 %.**

Собствени приходи на делегираните бюджети в образованието са постъпили 15 129 лв., както следва: от наеми на имущество – 1 608 лв., такси за общежития – 280 лв., други неданъчни приходи – 80 лв., 743 от застрахователни обезщетения и безвъзмездно получени от страната дарения, помощи и др. – 12 418 лв.

Общата субсидия за държавни дейности по отчет е 8 812 541 лв., изпълнение в рамките на законоустановеното.

Целевата субсидия за капиталови разходи за държавни дейности е усвоена в размер на 480 лв.

В изпълнение на чл.55, ал.1 от ПМС №28/2025 г. през месец март възстановихме в централен бюджет компенсации за отделни категории пътници и субсидии за междуселищен транспорт на обща стойност 407 лв. Средствата са възстановени по параграф 31-20 Възстановени трансфери от ЦБ със знак (-) .

В плана на параграф 31-18 е отразен допълнителен целеви трансфер за покриване на част от транспортните разходи за доставка на хляб и основни хранителни продукти за 2024 г. в планински и малки селища с население до 500 жители (без курортите), съгласно писмо на МФ № ФО-13/15.05.2025 г. в размер 31 720 лв. От тях са отчетени 10 797 лв.

По параграф 31-28 е отразен постъпил целеви трансфер за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за обществени пътнически превози по автомобилния транспорт, за определени категории пътници, за субсидиране на обществени пътнически превози по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони за първо и второ тримесечие на 2025 г., съгласно писмо на МФ № ФО-8/14.05.2025 г. в размер на 171 045 лв., като от същия са отчетени 18 472 лв.

Получени трансфери между бюджети – параграф 61-01 –Получени трансфери от Агенция социално подпомагане към МТСП по Национален механизъм „ Лична помощ“ - в размер на 472 425 лв., както и по Национална програма „Подкрепа на децата и семействата“ – Приемна грижа –70 156 лв.

Като получени трансфери по параграф 61-05 са получените средства от МТСП по национални програми за осигуряване на заетост в размер на 6 377 лв. са отчетени като приход за делегирани държавни дейности и изпълнение 100%.

Единствено в отчет са посочени (-) 1 362 лв. - предоставен заем в държавните дейности от бюджет на СЕС. Не е завишаван плана, т.к. заемът ще бъде възстановен до края на годината.

Като временно съхранявани средства в плана е отразена наличността по изпълняваните проекти във функция „Образование“, а в отчета е отразена разликата между начално салдо и крайно салдо по тези проекти за текущата година 21 155 лв.

По параграф 93-10 в план е отразена наличността от депозити за участие и изпълнение на договори в началото на годината, а в отчет е отразен върнатия депозит на същите.

Като приход за държавни дейности е отчетен и преходният остатък, който в началото на периода е 2 243 259 лв., а в края на периода е (–) 3 216 926 лв.

## Б.ПРИХОДИ ЗА МЕСТНИ /ОБЩИНСКИ/ ДЕЙНОСТИ

Изпълнението на приходите за местни дейности е в размер общо 3 587 088 лв., в т.ч. наличност в началото на периода 3 883 624 лв.; наличност в края на периода (-) 3 956 994 лв.; наличност по депозити в началото на периода 581 854 лв.; наличност по депозити в края на периода (-) 205 102 лв.

За същия период на миналата година изпълнението на приходите за местни дейности е било в размер на 2 602 886 лв.

Имуществените и други данъци по ЗМДТ са изпълнени в размер на 585 466 лв. По видове данъци изпълнението е както следва: внесеният окончателен годишен (патентен) данък е 19 322 лв. при 20 509 лв. през първото шестмесечие на 2024 г.; Данъкът върху недвижимите имоти е изпълнен в размер на 164 668 лв. при 174 119 лв. за същия период 2024 г.; Данъкът върху превозните средства е изпълнен в размер на 262 662 лв. (през същия период 2024 – 237 279 лв.). Изпълнението на данъка върху възмездно придобито имущество е в размер на 131 598 лв., при 185 482 лв. през миналата година. Туристически данък е внесен в размер на 7 216 лв., при 5 704 лв. миналата година.

За същия период на 2024 г. постъпилите данъчни приходи са 623 093 лв., т.е постъпили 37 627 лв. по-малко в общинската хазна.

Приходи и доходи от собственост общо са постъпили 348 791 лв. при 183 061 лв. за същия период на 2024 г. Постъпилите приходи са както следва: от продажба на услуги, стоки и продукция 231 733 лв. (за сравнение за същия период на 2024 г.-109 932 лв), приходи от наеми на имущество 60 784 лв., при 49 490 през миналата година, от наеми на земя и зает общински терен са постъпили 56 274 лв., при изпълнение през второ тримесечие на 2024 г. в размер на 23 639 лв.

От данните до тук следва извода, че изпълнението на тези приходи е по-добро в сравнение с миналата година, но като цяло изпълнението е в размер на 32 на сто от плана.

Приходите от такси за ползване на детска кухня са 1 410 лв. при 3 033 лв. през 2024 г. Намалението на този вид приходи се дължи на изпълнявания от община Елена социален проект „Детска кухня“. Приходите от такси за ползване на домашен социален патронаж са в размер 51 006 лв. при 49 324 лв. през същия период на миналата година. Приходи от такси за ползване на пазари, тържища и др. – 14 027 лв., изпълнението към 30 юни 2024 г. е 6 615 лв. Приходите от такса за битови отпадъци са 513 584 лв. при 408 465 лв.през миналата година. Събраните приходи от такси за технически услуги са 24 262 лв. при 20 442 лв. през същия период на 2024 г. Постъпилите приходи от такси за административни услуги – 27 319 лв. при 31 457 лв. през 2024 г. Приходите от такси за откупуване на гробни места са 1 200 лв., а от такси за притежаване на куче са постъпили 59 лв.

Общо постъпилите общински такси за отчетния период са 632 867 лв. при 521 517 лв. изпълнение през второ тримесечие на 2024 г.

Наблюдава се увеличение на приходите от общински такси, което се дължи главно на увеличената като размер такса битови отпадъци.

Постъпили са 22 117 лв. от глоби и неустойки(при 29 431 лв. през 2024 г.), в т.ч. лихви за недобори от имуществени данъци и такса битови отпадъци 21 925 лв. и от глоби, санкции, неустойки и др. - 192 лв. Резонно е във времето да намаляват приходите от лихви от недобори от имуществени данъци и такси, т.к. и недоборите намаляват поради предприетите мерки от данъчната администрация.

Постъпленията от други неданъчни приходи са в размер на 1 857 лв., в т.ч приходи от други застрахователни обезщетения – 1 163 лв. и други неданъчни приходи – 1 147 лв., коригирани с реализирани курсови разлики от валутни операции (-) 17 лв и коректив за касови постъпления (-) 436 лв., представляващ постъпления от данъци през последния

ден от периода, отчетени на касова основа по съответните параграфи, но реално постъпването му банкови сметки става в началото на следващия месец.

Внесеният ДДС за периода е в размер на (-) 733 лв., а внесеният данък върху приходите по ЗКПО е (-) 12 015 лв.

Постъпилите приходи от продажба на общинско имущество са в размер на 66 524 лв. (при 43 453 лв. през същия период на 2024 г.), от които приходи от продажба на сгради – 8 510 лв., приходи от продажба на земя – 58 014 лв.

Постъпили са и приходи от концесии в размер на 855 лв., като това е първата концесионна вноска за 2025 г.

Постъпили приходи от дарения и помощи от страната – 14 500 лв., от които 500 лв. за провеждане на празници и 14 000 лв. за реализиране на проект „Капка по капка“ за подобряване водната инфраструктура в три села в Община Елена.

Постъпило е и дарение от чужбина в размер на 4 890 лв. за реализиране на т.н. „социална кухня“ в помощ на най-уязвимите групи.

Изпълнението на неданъчните приходи към 30.06.2025 г. е 1 079 653 лв. при 753 019 лв. през първото полугодие на 2024 г.

Видно е, че има ръст в неданъчните приходи и то най-вече в приходите от дървесина и такса битови отпадъци.

Общо данъчни и неданъчни приходи са постъпили с 3 715 лв. по-малко спрямо същия период на миналата година.

Общата изравнителна субсидия (в т.ч. за зимно поддържане и снегопочистване) е усвоена в размер на 1 350 274 лв. В изтеглената сума са и средствата за зимно поддържане и снегопочистване.

Извършените капиталови разходи за местни дейности с целева субсидия за капиталови разходи е в размер на 195 637 лв.

В изпълнение на чл.53 т.2 от ЗДБРБ за 2025 г. в параграф 31-18 са отразени изтеглените средства от трансфера за други целеви разходи за местни дейности.

В изпълнение на чл.91, ал.1 от ЗДБРБ за 2025 г. по параграф 31-20 Възстановени трансфери е отразена сумата от (-) 741 лв., представляваща остатък от неразходвани средства от трансформирана целева субсидия за капиталови разходи в трансфер за неотложни ремонти от 2023 г.

По параграф 61-01 Получени трансфери са отразени постъпил трансфер от Министерство на културата в размер на 16 000 лв. за провеждане на празник „Балканът пее и разказва“ и възстановен трансфер (-) 4 504 лв. на същото министерство от предходна година за честване на годишнина от рождението на Теодор Теодоров, но останали наизразходвани. По същия параграф е отразено като постъпил трансфер ДДС-то по проектите по ПРСР в размер на 50 613 лв., в изпълнение на Указание № ДДС 07/2015 г. на МФ.

Като намален приход за местни дейности са посочени предоставените трансфери по ЗУО от община Елена на община В.Търново в размер на (-) 333 лв. - отразени са в параграф 61-02 Предоставени трансфери.

Като получени трансфери между бюджет и СЕС е отразен полученият заем от Централен бюджет по изпълняван от Община Елена проект за основен ремонт на Лятното кино в размер на 147 926 лв. Същата сума, но с отрицателен знак е отчетена като предоставени трансфери между бюджетни сметки и сметки за средства от Европейския съюз по параграф 62-02 Предоставени трансфери между бюджет и СЕС. По същия параграф е отразено като предоставен трансфер ДДС-то по проектите по ПРСР в размер на (-) 50 613 лв., в изпълнение на Указание № ДДС 07/2015 г. на МФ.

Предоставените заеми от бюджета за СЕС са с положителен знак 4 070 лв.

В параграф 72-02 са отразени възстановени средства по възмездна финансова помощ, предоставена през предходната година в размер на 80 000 лв. и предоставена такава през 2025 г. в размер на (-) 64 500 лв. На компенсирана основа по параграфа са отразени 15 500 лв.

Към приходите за местни дейности е и преходният остатък, който в началото на периода е 3 883 624 лв., наличност в края на периода (-) 3 956 994 лв.; наличност по депозити в началото на периода 581 854 лв.; наличност по депозити в края на периода (-) 205 102 лв.

## II. РАЗХОДИ

**Общият обем на изпълнението на разходната част е 12 027 360лв.**

- Разходи за държавни дейности - 8 440 272 лева
- Разходи за местни дейности - 3 220 786 лева
- Разходи за дофинансиране на държ. дейности - 366 302 лева

## А. РАЗХОДИ ЗА ДЪРЖАВНИ ДЕЙНОСТИ

По видове разходите са както следва:

За възнаграждения на щатен персонал по трудови и по служебни правоотношения са изплатени 4 147 000 лв. при 3 850 405 лв. през същия период на 2024 г., което се дължи на увеличените възнаграждения на заетите във всички държавни дейности.

За възнаграждения на нещатния персонал са изплатени 689 534 лв., в това число 6 354 лв. за работещи по Национални програми за осигуряване на заетост, 384 975 лева възнаграждения на Лични асистенти, назначени по Национален механизъм „Лична помощ“.

За възнаграждения по извънтрудови правоотношения са изплатени 59 327 лв. в т.ч. 44 978 лв. по Национална програма „Подкрепа на децата и семействата“ – Приемна грижа.

Изплатени суми от СБКО за облекло са 80 560 лв. на служителите в сферата на образованието.

За обезщетения с характер на възнаграждения са изплатени 24 103 лв., изплатени на служители за неизползван отпуск и придобиване право на пенсия за изслужено време и старост.

За други подобни плащания и възнаграждения, в това число за временна неработоспособност за сметка на работодателя са изплатени 17 486 лв.

Внесени осигурителни вноски от работодател за ДОО – 555 359 лв.Осигурителните вноски от работодател за УПФ – 87 258 лв., здравно – осигурителните вноски за сметка на работодателя, внесени към края на отчетния период са 231 568 лв. За допълнително задължително пенсионно осигуряване за родените след 31.12.1959 г. са внесени 127 037 лв.

Общо разходите за персонал към края на отчетния период за държавни дейности са 5 837 756 лв. при 5 417 530 лв. през второто тримесечие на 2024 г. Относителното тегло на всички трудови разходи е 69 на сто от отчетените разходи за държавни дейности при 70 на сто през същия период.

За издръжка на държавните дейности към края на отчетния период са изплатени 778 028 лв. През текущия период най-голям е делът на разходите за вода, горива и енергия – 206 388 лв.; за външни услуги 201 740 лв., разходите за материали 113 721 лв.; разходите за храна са 104 329 лв., за постелен инвентар и работно облекло 14 456 лв.; за текущи ремонти – 46 092 лв.; за застраховки 14 515 лв.; за книги и учебни помагала – 40 01 лв; за командировки 2 422 лв.; за медикаменти 712 лв.; разходи за СБКО – 33 643 лв.; разходи за договорни санкции и неустойки, съд.обезщетения и разноски – 0 лв.;

Платени са държавни данъци и такси в размер на 1 176 лв., платените местни данъци и такси за държавни дейности са 21 895 лв.

Стипендиите на ученици от социално слаби семейства, сираци, както и стипендии за отличен успех, изплатени към края на отчетния период са 15 538 лв.

Като разход за държавни дейности по параграф 42-02 са отчетени месечните помощи за физически лица, предоставяни по Национална програма „Подкрепа на децата и семействата“ и личните средства на децата, настанени на пълна държавна издръжка в делегираните държавни дейности в размер на 25 551 лв. Присъдените издръжки и средствата за спорт за всички са отчетени по параграф 42-19 други текущи трансфери за домакинства в размер на 21 710 лв.

Изплатените субсидии и компенсации на превозвачи за вътрешноградски линии и междуселищен транспорт в размер на 14 897 лв. са отразени в параграф 43-01 Субсидии за текуща дейност на нефинансови предприятия.

През отчетния период предоставените субсидии на юридически лица с нестопанска цел са в размер на 1 596 376 лв., от които на читалища – 182 842 лв. и 1 413 534 лв. на външни доставчици на социални услуги за второ тримесечие.

Разходите за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности са 220 лв.

За анализирания период са реализирани капиталовите разходи за държавни дейности в размер на 127 125 лв., разгледани подробно в нарочна обяснителна записка.

## Б. РАЗХОДИ ЗА МЕСТНИ ДЕЙНОСТИ

**Изпълнението на разходите за местни дейности е в размер на 3 220 786 лв. при 2 602 886 лв. през същия отчетен период на 2025 г.**

По видове разходите в местни дейности са както следва:

За заплати и възнаграждения на щатния персонал са изплатени 586 778 лв. В сумата са включени заплатите за периода януари – юни 2025 г.

За възнаграждения на нещатния персонал са изплатени 3 638 лв., за възнаграждения по извънтрудови правоотношения са изплатени 18 330 лв.; от СБКО за облекло са изплатени 0 лв.; за обезщетения с характер на възнаграждения 1 320 лв.; за други плащания и възнаграждения са изплатени 89 792 лв., в т.ч. 88 006 лв. възнаграждения изплатени на общински съветници.

Внесените осигурителни вноски от работодател за ДОО са 79 245 лв.; здравно – осигурителните вноски за сметка на работодателя внесени към края на отчетния период са 33 338 лв. За допълнително задължително пенсионно осигуряване за родените след 31.12.1959 г. са внесени 18 860 лв.

Общо разходите за персонал към края на отчетния период са 831 301 лв., което е 26 на сто от разходите за общински дейности. В сравнение със същия период на миналата година изпълнението на разходната част за възнаграждения и осигуровки е било 645 055 лв., представляващо 25 на сто от местните разходи.

Разходите за издръжка на местните дейности са извършени в размер на 2 025 785 лв. при 992 216 лв. през второто тримесечие на 2024 г. Следва да се отбележи, че разходваните средства в издръжка са в пъти по-големи, т.к. през разглеждания период са плащани текущи ремонти с трансформирана целева субсидия за капиталови разходи и със средства за зимно поддържане и снегопочистване. Разходите за издръжка представляват 63 на сто от общите разходи за общински дейности при 38 на сто през изминалата година. В разходите за издръжка са включени разходите за храна в ДГ, ДЯ и ДСП общо 31 594 лв.; разходи за медикаменти – 0лв.; разходи за работно облекло – 0 лв.; разходи за книги и учебни пособия 1 129 лв.; разходи за материали 110 806 лв. в т.ч. за снегопочистване – 13 876 лв.; разходите за вода, горива и енергия 268 806 лв.; разходи за външни услуги 759 632 лв., в т.ч. разходите за чистота 81 839 лв., за поддържане на пътища и снегопочистване 443 125 лв.; за текущи ремонти – 765 143 лева; за командировки в страната и чужбина са изплатени 7 050 лв.; за застраховки на МПС и общинска собственост са разходвани 44 685 лв.; разходи за СБКО – 19 297 лв.; платени банкови такси – 1 141 лв.; за обезщетения, неустойки и лихви по забавени плащания са платени 38 751 лв.; за други разходи некласифицирани в др. параграфи 10 424 лв.

Платените данъци и такси са (-) 121 046 лв., в т.ч. платени държавни данъци и такси (-) 164 003лв.; платените местни данъци и такси са 42 957 лв. Сумата е с отрицателен знак, т.к. възстановеното ДДС от НАП се отчита в отрицателен знак в разходната част.

Изплатени стипендии на млади здравни специалисти по Решение на Общински съвет в размер на 3 698 лв.

Изплатени са помощи по решение на Общински съвет общо за 7 587 лв.

Изплатени субсидии за нефинансови организации общо 15 324 лв., от които на „Хоспис Елена“ ЕООД – 10 324 лв. и на „Еленски Балкан“ ООД – 5 000 лв.

На спортни организации са предоставени субсидии в размер на 39 760 лв.

Внесен е членски внос в сдружения в размер на 14 112 лв.

Към 30 юни 2025 г. реализираните капиталови разходи в местни дейности са в размер на 404 265 лв.

## **В. РАЗХОДИ ЗА ДЪРЖАВНИ ДЕЙНОСТИ, ДОФИНАНСИРАНИ С МЕСТНИ ПРИХОДИ**

Дофинансирани държавни дейности с приходи за местни дейности са отчетени 366 302 лв.

Дофинансирани са дейностите Общинска администрация, Център за подкрепа и личностно развитие и Музей на Възраждането. По видове разходите са както следва:

За заплати и възнаграждения на щатния персонал са изплатени 207 097 лв. В сумата са включени заплатите за периода януари – юни 2025 г.

За възнаграждения на нещатния персонал са изплатени 37 354 лв; по извънтрудови правоотношения – 586 лв, за обезщетения с характер на възнаграждения 10 168 лв.; за други плащания и възнаграждения са изплатени 987 лв.

Внесените осигурителни вноски от работодател за ДОО са 29 756 лв.; за Учителски пенсионен фонд – 510 лв.; Здравно – осигурителните вноски за сметка на работодателя внесени към края на отчетния период са 12 459 лв., а за допълнително задължително пенсионно осигуряване за родените след 31.12.1959 г. са внесени 6 539 лв.

За издръжка са отчетени 23 995 лв., от които 13 968 лв.- материали, за външни услуги – 9 452 лв., 730 лв. за командировки и за СБКО – 145 лв.

Платените данъци и такси са в размер на 15 лв. и за помощи – 211 лв.

Отчетените капиталови разходи са от Музей на Възраждането и са в размер на 36 625 лв.

**инж. Дилян Млъзев**

*Кмет на община ЕЛЕНА*

Изготвил:

Силвия Мирянова,

*Директор на дирекция ФБМП*